

دانشگاه تهران

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

تحقیقی پیرامون نقش اعتبارات بانکی در بازرگانی خارجی

پایان نامه فوق لیسانس

استاد راهنما : آقای دکتر عباس صدقی

هیئت داوران

آقایان دکتر عباس صدقی   دکتر پرویز زارعی   دکتر علی وثوق

تهیه و تنظیم از ایراندخت نظام مافی دانشجوی

فوق لیسانس رشته مدیریت بازرگانی دانشکده

علوم اداری و مدیریت بازرگانی

شهریور ماه ۱۳۵۳

تاریخ

۳۳۱

این رساله در جلسه مورخ ۱۳۵۳/۷/۲۴
هیئت رسیدگی با درجه خوب بتصویب رسید

پیشگفتار

از ازمینه قدیم عملیات اعتباری توسط عرافان و بعد بانکها انجام
میشد. مبادله کالا، یعنی تجارت کالا و خدمات چه در داخل و چه در
خارج کشور هم وجود داشت. اعطاء اعتبار و تجارت خارجی از صورت ساده
قدیمی به یک مسئله پیچیده در سطح بین‌المللی امروز درآمده است. هدف
نگارنده از انتخاب موضوع "نقد اعتبارات بانکی در بازرگانی خارجی" این
بوده است که ضمن توجیه جوانب مختلف اعتبارات بانکی و نقش و تاثیر آن
در تجارت خارجی از نظر تسهیل وسائل و تامین امکانات مالی، این موضوع
را روشن نماید که ما کارکنان بانکها نمی‌توانیم در عملیات خود از تحولات
اقتصادی بدور باشیم. ما بایستی در انجام وظایف بانکی خود همواره از
پیشرفت این رشته از علوم آگاه بوده و ضمن حفظ منافع ملی از تحولات در
مناسبات بین‌المللی و مسائل مربوط بدان نیز بی‌خبر نمانیم.

ذکر سیستم بانکی کشور در حال حاضر، مقررات مربوط به اعتبارات بانکی،
جنبه‌های عملی این اعتبارات در بازرگانی خارجی، مشکلات موجود در راه

اعطاء اعتبارات بانکی و تسهیلات اعتباری بین‌المللی برای بالا بردن میزان
و سطح بازرگانی خارجی دامنه این تحقیق را تشکیل میدهد .

در تهیه مطالب این رساله از کتب ، مجلات و نشریات فارسی و انگلیسی

استفاده شده است .

در خاتمه اینجانب وظیفه خود میدانم از زحمات استاد گرامی جناب

آقای دکتر عباس صدیقی که همواره دانشجویان را در حل مشکلات خود

همراهی نموده و بتحقیق تشویق فرموده‌اند کمال تشکر را بنمایم . ضمناً از

مدیریت و کارکنان دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی که در نهایت

علاقه و صمیمیت راه را برای پیشرفت دانشجویان و از جمله اینجانب فراهم

آوردند سپاسگزارم . مسلماً در این پایان‌نامه نواقص و کمبودهای زیادی

مشاهده میشود . اگر بلحاظ معضلاتی این فرصت دست‌نهاد که به تحقیق

وسیع‌تر و عمیق‌تری دست‌زنم و اگر هرگونه تاخیری در تقدیم این پایان‌نامه

شده است ، امیدوارم مقامات مسئول اینجانب را بخشیده باشند ، شاید که

همین بررسی اجمالی از موضوع اعتبارات بانکی بتواند راهنمای بسیار کوچکی

برای دانش‌پژوهان علم بانکی و کارکنان بانکها باشد .

((فهرست مطالب))

صفحه

عنوان

۱	فصل اول - اعتبارات بانکی و بازرگانی خارجی
	۱ - تاریخچه‌ای از عملیات اعتباری صرافان و بانکها
۱	و سیستم بانکی کشور در حال حاضر
۱۰	۲ - تعریف اعتبار
۱۲	۳ - اهمیت عملیات اعتباری بانکها
۱۶	۴ - خطرات عملیات اعتباری بانکها
۱۷	۵ - طرق جلوگیری از خطرات عملیات اعتباری بانکها
۲۰	۶ - انواع اعتبار
۲۰	الف - اعتبار مخصوص
	ب - اعتبارات بانکها بطور کلی از نظر نوع
۲۴	توزیع بین بخشهای مختلف اقتصاد کشور
	پ - توزیع اعتبارات بانکهای مختلط از نظر
	نوع اعتبار بین بخشهای مختلف اقتصاد
۳۰	کشور
۳۷	ت - انواع اعتبار از نظر مدت
۴۴	ث - انواع اعتبار از لحاظ نوع وثیقه

۴۶	بخش خصوصی	۷ - برخی از اشکالات بانکها در اعطاء اعتبار به
۵۴		۸ - بانک مرکزی و کنترل حجم اعتبارات بانکها
۵۸		۹ - صادرات و اهمیت آن در اقتصاد کشور
۵۸	مقدمه	
۵۶		طرق تشویق صادرات :
۵۹		۱ - از طریق مرکز توسعه صادرات
۶۱		۲ - از طریق صندوق ضمانت صادرات ایران
۶۲		۳ - تسهیلات اعتباری بانک مرکزی ایران برای
۶۶	صادرکنندگان	
۷۴		فصل دوم - جنبه‌های عملی اعتبارات بانکی :
۷۴		۱ - اعتبارات اسنادی
۷۴		الف - مراحل انجام اعتبارات اسنادی بطور کلی
۷۴		۱ - اعتبارات اسنادی بمنزله وسیله پرداخت
۷۸		۲ - انواع اعتبار اسنادی
۸۰		۳ - تقاضای گشایش اعتبار و نکات مهم آن
۸۲		۴ - بانک بازکننده اعتبار
۸۳		۵ - بانک ابلاغ کننده اعتبار

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۸۵	۶ - فروشنده یا ذینفع
۸۵	۷ - استفاده از اعتبار
۸۷	۸ - تصفیه اعتبار
	ب - مراحل و مقررات انجام اعتبار اسنادی وارداتی
۹۲	در ایران
۹۲	۱ - مراحل و نحوه گشایش اعتبار
۹۷	۲ - مقررات خاص مربوط به گشایش اعتبار
۹۷	الف - مقررات عمومی صادرات و واردات
۹۹	ب - بخشنامهها و مقررات ارزی
۱۰۰	تاریخچه‌ای از مقررات فروش ارز برای واردات
۱۰۰	مقررات فروش ارز تا سال ۱۳۳۹
۱۰۰	مقررات فروش از سال ۴۰ - ۱۳۳۹
۱۰۲	مقررات فروش " ۴۳ - ۱۳۴۱
۱۰۳	مقررات فروش " ۴۶ - ۱۳۴۳
۱۰۵	مقررات فروش " ۱۳۴۶ تا کنون
	ب - مراحل و مقررات انجام اعتبارات اسنادی
۱۱۰	صادراتی در ایران
۱۱۰	الف - مقدمه
۱۱۰	ب - مقررات ارزی برای صادرات - پیمان نامه ارزی

	۲ - مقررات و فرمولهای متحدالشکل مربوط به تجارت
۱۱۳	بین‌المللی و اصطلاحات بازرگانی بین‌المللی
۱۱۳	الف - مقررات
	ب - فرمولهای متحدالشکل یا استاندارد برای
۱۱۹	کشایش اعتبار جهت پرداختهای بین‌المللی
۱۲۰	ب - اصطلاحات بازرگانی بین‌المللی
۱۲۲	۳ - مسائل حقوقی و مقررات تجارت بین‌المللی
	الف - نکاتی چند در مورد مسائل حقوقی اسناد
۱۲۲	بازرگانی
	ب - نکاتی چند در مورد مقررات خارجی مربوط
۱۲۹	به واردات کالا
	پ - موضوع قانون صلاحیت‌ار در قراردادهای
۱۳۲	بین‌المللی
۱۳۵	ت - مفهوم و اثر یک اعتبار اسنادی - یک مورد خاص
۱۳۸	فصل سوم - تسهیلات اعتباری بین‌المللی
۱۳۸	مقدمه
۱۳۹	۱ - تجارت تهاتری (پایپای) بین‌المللی

صفحه	عنوان
۱۴۷	۲ - قرارداد های بازرگانی بین المللی
۱۵۰	۳ - سرمایه گذاری خارجی
۱۵۳	۴ - وام های خارجی
۱۵۳	مقدمه
۱۵۶	۱ - اعتبارات دولتی
۱۵۸	۲ - اعتبارات به بخش خصوصی
۱۶۲	۳ - مؤسسات مالی بین المللی
۱۶۲	الف - بانک جهانی و مؤسسات وابسته بآن
۱۶۵	۱ - مؤسسه مالی بین المللی
۱۶۶	۲ - مؤسسه بین المللی توسعه
۱۶۸	ب - صندوق بین المللی پول
۱۶۹	پ - مؤسسات وام دهنده امریکائی
۱۶۹	۱ - بانک صادرات و واردات واشنگتن
۱۷۱	۲ - صندوق وام های عمرانی
	۳ - مقایسه ای از شرایط اعطاء وام برخی از مؤسسات مالی بین المللی یاد ولتی امریکا
۱۷۲	
۱۷۶	۵ - نتیجه
۱۸۳	فهرست منابع و مآخذ

فصل اول

اعتبارات بانکی و بازرگانی خارجی

۱ - تاریخچه‌ای از عملیات اعتباری صرافان و بانکها و سیستم بانکی کشور

در حال حاضر :

عملیات صرافان و بانکی بمفهوم حفظ پول و معاوضه پولهای مختلف

بیگدیگر همزمان با تجارت از زمان های بسیار قدیم وجود داشته است .

در اروپا ابتدا در یونان و روم بانک به مفهوم فعلی آن پایه گذاری شد .

بانکداران یونانی در قرن چهارم قبل از میلاد مسیح سپرده‌های انفراد را

عندالمطالبه پذیرفته و در مقابل اخذ وثیقه این سپرده‌ها را باشخاص دیگر

وام میدادند . آنها همچنین باعتبار مال التجاره‌ای که از راه دریا حمل

میشد به تجار مساعده میدادند و چون این نوع معامله مستلزم تقبل خطر

بود از این راه منافع زیادی عاید آنان میشد .

در روم نیز صرافانی که امور مربوط به سکه (تعویض سکه‌های قدیمی

به جدید و تعیین معیار آنان) را در محل‌های معینی از شهر ———

روی نیمکت (Banco) انجام میدادند به بان کری (Bancherii) معروف

شدند و بدینوسیله کلمه بانکدار بوجود آمد .

در ایران تجارت ، بخصوص با کشورهای همجوار از قدیم رونق داشته

است . بی شک ضرب سکه ، جمع آوری حواله و تبدیل پولهای مختلف بیکدیگر

از دوران هخامنشی ، سلوکیها ، پارتها ، اشکانیان و ساسانیان مستلزم وجود

صرافی در این دیرها بوده است . بعنوان مثال یهودیانی که مرکز کارشان

در بغداد و قاهره قرار داشت در برخی از شهرهای ایران از جمله اصفهان

شعبه ایجاد نموده و به خلفای عباسی و نیز به تجار (حتی برای تاسیس

کاروان تجارتنی و تهیه وسایل مسافرت به افریقا) وام میدادند .

زمان صفویه دیرهای بود که در آن تجارت این کشور به منتهای عظمت

و اعتبار رسید و کشور ما با اغلب کشورهای اروپائی آن زمان روابط سیاسی و

تجارتی داشت . بازرگانان توسط نمایندگی خود در خارج از جمله در چین

و سوئد کالا وارد و صادر مینمودند و برای انجام معاملات خود از بسات و

سفته استفاده میکردند . بدین ترتیب تا قبل از آغاز انقلاب صنعتی اروپا

در قرن هیجدهم ، کشور ما کشوری صنعتی بشمار میرفت و بخصوص صنعت

نساجی آن یکی از منابع مهم درآمد کشور و اساس تجارت این کشور را با

مسالك همجوار تشكيل ميداد . ولي عدم حمايت از صنايع داخلي توسط دولت
و عدم ايجاد تسهيلات براي ادارات و قراردادهاي تحميلي اوائل قرن
نوزده و نيز فقدان يك سيستم بانكي وسيع و آماده براي كمك به صنايع ، اقتصاد
كشور را دچار دگرگوني ساخت .

بديهي است صرافي جزا لاینفك اقتصاد ايران بوده و توسعه و پيا
رگود امور صرافي بستگي تمام به نوسانات تجاري داشته است . در زمان
صلح و رونق تجارت ، كار صرافان نيز رونق داشت و عده بيشتري به حواله
پول از نقطه‌اي به نقطه ديگر و اعطاي وام در مقابل وثيقه مبادرت ميورزيدند .
صرافان بر اساس حسن شهرت بازرگانان اعتبارات طويل المدت (كه گاه
مدت آن به پنج سال نيز ميرسد) بآنان ميدادند .

مشكلات و خصوصيات عمده صرافان ايراني كه در حقيقت پايه گذار
بانكهاي خصوصي در اين کشور بودند عبارت بود از پراكندگي صرافان و عدم
تمرکز مالي آنان و نداشتن تخصص . اين مؤسسات كه مهمترين آنها را -
تجارتخانه تومانيانس ، تجارتخانه جهانيان ، تجارتخانه جمشيديان ،
كمپاني فارس و شركت اتحاديه تشكيل ميداد بعليت عدم رعايت روش‌هاي
جديد بانكي ، عدم آشنائي بهزايي شركتهاي سهامی ، عدم توجه به حفظ

نقدینگی لازم و دخالت در امور غیر بانکی با بحرانی بزرگ روبرو شدند و امور بانکی بدست بانکهای خارجی که منافع اقتصادی و نگاه سیاسی کشورهای متبوع را تامین مینمودند افتاد .

سال ۱۲۶۶ (۱۸۸۸) در تاریخ بانکداری ایران اهمیتی خاصی دارد ، زیرا در این سال تحولی بزرگ در روش موجود صرافی ایران بوجود آمد و برای اولین بار بانکی جدید با تشکیلات و سازمانی تازه آغاز بکار کرد . این

بانک يك مؤسسه انگلیسی بنام " بانک جدید شرق " **New Oriental Bank** بود که بدون هیچ قید و شرط و امتیازی شروع بکار کرد . در سال ۱۲۶۷ ، بانک شاهنشاهی ایران با اخذ امتیازات فراوان بانکی ، بازرگانی ، صنعتی و معدنی تأسیس گردید و حق انحصاری نشر اسکناس را دارا شد . تجارت خارجی مهمترین رشته فعالیت این بانک بود و حداکثر شعب آن به ۲۵ رسید .

در دو گزارش بانک شاهنشاهی ایران در سالهای ۱۲۷۸ (۱۸۹۹) و ۱۲۸۳ (۱۹۰۴) چنین خاطر نشان شده است : " بانک دوهدف برای خود پیش بینی نموده است : یکی تامین و حمایت منافع سهامداران و دیگری توسعه بازرگانی خارجی انگلیس با ایران " و نیز در گزارش مدیر عامل بانک

چنین مقرر گردیده است: "بعقیده من روح دیپلماتی انگلیس در تجارت خارجی آن است، و مؤسسات بزرگی چون بانک شاهنشاهی که در اطراف عالم پراکنده‌اند بهترین عامل اجرای آن می‌باشد" (۱).

قسمت عمده تجارت خارجی ایران بوسیله بانک شاهنشاهی ایران انجام میشد و چون صرافان کوچک قادر به تعیین نرخ اسعار نبودند و نوسانات بازار نیز تا حدود زیادی تابع اراده مدیران بانک بود، صرافان ایرانی کم‌کم از فعالیت در بازرگانی ایران منصرف شدند.

در سال ۱۲۶۹ (۱۸۹۰) امتیاز تاسیس "انجمن استقراضی ایران"

که بعدها به "بانک استقراضی ایران" موسوم گردید و بین مردم به بانک استقراضی روس معروف شد به یکی از اتباع دولت روسیه داده شد. بانک استقراضی ایران در فعالیت در بازرگانی ایران با روسیه و کشورهای اروپای شرقی شرکت میکرد و منظور مدیران بانک بیشتر ترویج بازار کالاهای روسی و تهیه کالاهای مورد نیاز آن کشور و افزایش حجم بازرگانی بین دو کشور و بیش از پیش مکتل ساختن اقتصاد شمال ایران به اقتصاد روسیه بود.

قبل از تشکیل بانک ملی ایران، همچنین بانک عثمانی در سال ۱۳۰۱ (۱۹۲۲)، ضمن انجام عملیات معمولی بانکی عهد ه دار عملیات - بازرگانی کشور با کشور عراق گردید. بانک روس و ایران نیز در سال ۱۳۰۵ بعنوان يك بانک خصوصی خارجی شروع بکار کرد و دو بانک دیگر، "بانک پهلوی قشون" که نام آن بعدا به بانک سپه تغییر یافت و "مؤسسه رهنی ایران" با سرمایه و هد فی معین تشکیل شد.

بالاخره پس از ۲۰ سال تلاش برای تشکیل يك بانک ملی که بتواند مقررات پولی و بانکی کشور را در دست گیرد در دومین سال سلطنت - اعلیحضرت رضا شاه کبیر لایحه قانون اجازه تاسیس بانک ملی ایران تقدیم مجلس شورای ملی شد و در جلسه مورخ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۰۶ بتصویب نهائی رسید. بموجب این قانون دولت موظف شد بانکی بنام بانک ملی ایران تاسیس نماید. در ۲۸ مرداد ۱۳۰۷ وزارت دارائی رسماً تشکیل بانک را اعلان نمود و بانک در ۱۷ شهریور همان سال فعالیت خود را آغاز کرد، باین ترتیب بانک ملی ایران بصورت شرکت سهامی که تمام سهام آن متعلق بدولت است بمنظور تشویق و توسعه زراعت و صنعت و توسعه بازرگانی تشکیل شد. بانک ملی ایران در توسعه و ساکن ارتباط و ایجاد صنایع

و توسعه اقتصاد کشور سهمی بزرگ داشت .

بموجب قانون بانکی و پولی کشور مصوب ۷ خرداد ۱۳۳۹ بانك مرکزی ایران بعنوان بانك ناشر اسكاس تشكيل شد و باین ترتیب حق نشر اسكاس از بانك ملی ایران به بانك مرکزی ایران تفویض گردید و از آن پس بانك ملی ایران فعالیت خود را بصورت يك بانك بازرگانی دولتی انجام میدهد . بانك مرکزی ایران از مرداد ماه ۱۳۳۹ رسماً مفتوح و مسئولیت اداره سیستم پولی و اعتباری و همچنین رهبری و کنترل سازمان بانکی کشور را بعهده گرفت (۲) .

بموجب بند الف ماده ۱۰ قانون پولی و بانکی کشور، مصوب تیرماه ۱۳۵۱، بانك مرکزی ایران مسئول تنظیم و اجرای سیاست پولی و اعتباری بر اساس سیاست کلی اقتصادی کشور میباشد (۳) .

بموجب بندهای ب و ج ماده ۱۱ همین قانون بانك مرکزی ایران بعنوان تنظیم کننده نظام پولی و اعتباری کشور بریانکها و موسسات اعتباری

۲ - دکتر عباس صدقی، اصول بانکداری، جلد اول، چاپ سوم با تجدید نظر، از انتشارات دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی، شهریور ۱۳۴۹، صفحه ۳۹ .

۳ - قانون پولی و بانکی کشور، مصوب تیر ۱۳۵۱

طبق مقررات قانون پولی و بانکی نظارت داشته و موظف به تنظیم مقررات
مربوط به معاملات ارزی و تصهد یا تضمین پرداختهای ارزی با تصویب شورای
پول و اعتبار و همچنین نظارت بر معاملات ارزی است .

بر اساس بند ۴ ماده ۱۳ قانون فوق الذکر ، بانک مرکزی دارای
اختیار تنزیل مجدد بر آنها و اسناد بازرگانی کوتاه مدت بانکها و دادن
اعتبار به بانکها با تامین کافی میباشد .

اگر چه در قوانین بانکی و پولی کشور طبقه بندی صریحی در مورد
بانکها بعمل نیامده است ولی میتوان بانکهای موجود کشور را با استثنای
بانک مرکزی ایران ، به سه دسته بانکهای دولتی ، خصوصی و خارجی و
نیز دو گروه بانکهای تجارته و تخصصی بشرح جد ولی که در صفحه بعد
خواهد آمد تقسیم نمود . (۴)

۴ - مجله قانون بانکها ، سال ۱۳۵۱ ، سال بزرگداشت دهه انقلاب
ایران ، کارنامه بانکداری کشور در نخستین دهه انقلاب شاه و ملت ،
بهمن ماه ۱۳۵۱ - مجله قانون بانکها شماره ۳۹ ، مرداد ۱۳۵۲ ،
تاسیس بانکهای جدید ، صفحات ۸۵ تا ۸۸ - بانک اعتبارات ایران
گزارش سالیانه ، دوره عمل ۱۳۵۲ ، صفحه ۱۶ .

خارجی	خصوصی	دولتی
تجارتی	تجارتی	تجارتی
تخصصی	تخصصی	تخصصی
<p>روس و ایران</p>	<p>صادرات ایران * توسعه صنعتی و معدنی ایران</p> <p>عمران</p> <p>* اعتبارات ایران</p> <p>کار</p> <p>* تجارتی ایران و هلند</p> <p>* تهران</p> <p>بازرگانی ایران</p> <p>* ایران و خاورمیانه</p> <p>اعتبارات تعاونی توزیع</p> <p>پارس</p> <p>* ایرانیان</p> <p>بین المللی ایران و ژاپن</p> <p>* ایران و انگلیس</p> <p>اصناف ایران</p>	<p>ملی ایران</p> <p>تعاون کشاورزی ایران</p> <p>اعتبارات صنعتی رهنی ایران</p> <p>سپه</p> <p>توسعه کشاورزی ایران</p> <p>رفاه کارگران</p> <p>* تجارت خارجی ایران</p> <p>بیمه ایران</p>

ضمناً در سال ۱۳۵۲ که نخستین سال دهه دوم انقلاب شاه و ملت بود و به ابتکار خردمندان شاهنشاهی آریا مهر در این سال کشور ما حاکمیت مطلق بر منابع نفتی خود یافت و چهار بانک جدید، بانک شهریار، بانک توسعه و سرمایه گذاری ایران، بانک صنایع و بانک دارپوش تشکیل شد. سرمایه بانک اخیر الذکر دو میلیارد ریال است که ۳۵ درصد آن از طرف بانک های امریکائی و ژاپنی تامین شده است. هدف این بانکها کمک به گردش کار کارخانجات و سایر مؤسسات تولیدی، تجهیز و بکار انداختن سرمایه های داخلی و خارجی در جهت توسعه صنعت و معدن و سایر امور تولیدی و صادرات و خدمات مربوطه و انجام معاملات اقساطی میباشد. ضمناً در همین سال بانک مرکزی ایران اقدام به انحلال بانک بیمه بازرگانان نمود. طرز کار این بانک ادامه حیات آنرا در جمع مؤسسات بانکی ایران بیش از این ایجاب نمی کرد. دارائی ها و بدهی های بانک منحل نامبرده به بانک ملی ایران انتقال داده شد.

۲ - تعریف اعتبار :

عقد یا قرارداد اعتبار اعتبار از انتقال موقت سرمایه ای است از بانک به مشتری که پس از مدتی عین یا مثل و معادل آن سرمایه به صاحب اصلی

که بانک باشد برمیگردد . در هر اعتباری مدت یا اجل وجود دارد .

کردیت از لفظ Credere ، یعنی باور کردن و اعتماد داشتن

مشتق است و دلیل اخلاقی و معنوی کلمه را توجیه میکنند و همان اصل اعتماد

است که موجب نزدیکی طرفین عقد یا قرارداد را فراهم مینماید . اساس اعتبار

بر روی اعتبار مبتنی است . هر شیئی که جنبه مالکیت داشته باشد میتواند

مورد اعتبار و موضوع معامله قرار گیرد . (۵)

در حقیقت اعتبار یک نوع عقد قرض است . موضوع قرض پول پرداختی

بانک به مشتری میباشد ، بنا براین اعتبار تابع احکام عقد قرض خواهد بود .

اعتبار در بانکها حدی است که با در نظر گرفتن وضع مالی و تجاری

و شهرت و سابقه مشتریان تا آن میزان بانکها با آنان معامله نموده و بسر

اساس آن برای امور بازرگانی آنها تسهیلاتی قائل میشوند .

در گذشته بانکها برای بازرگانان اعتبار دائم در نظر میگرفتند ، ولی

بعد این سیستم غیر اصولی از بین رفت و برای هر مشتری پایه اعتباری در

رشته‌های بنده تعیین گردید و حداکثری برای اعتبارات پایه در نظر

گرفته شد .

---

۵ - دکتر صادق بزرگر ، بانکداری (از انتشارات مدرسه عالی بازرگانی

۱۳۵۰ ، سال کوروش بزرگ) ، صفحات ۱۱۰ و ۱۱۱ .

۳ - اهمیت عملیات اعتباری بانکها

مهمترین وظیفه اقتصادی بانکها، قبول سپرده و پرداخت اعتبار کوتاه مدت به مشتریان خود میباشد. بانکها از وجوه دریافتی خود خواه بصورت وام، بصورت اجازه استفاده در حساب جاری و یا بصورت نزول اوراق تجارتي به مشتری در مقابل بهره وام میدهند. آنها همچنین در قبال کارمزد ضمانت مشتری را مینمایند و این ضمانت ممکن است بصورت قبول بروات و یا برای انجام تعهدات مشتری انجام گیرد.

برای تامین رشد مداوم اقتصادی در هر کشوری و بخصوص در کشور های در حال توسعه اتخاذ سیاستهای اقتصادی از طرف دولت و تکمیل آن توسط سیاست های اعتباری و پولی لازم است، افزایش دریافت های خارجی از طریق دریافت کمکهای بلاعوض و وام بتمنهائی کافی نیست، بلکه حمایت از صنایع داخلی و اولویت دادن به صنایع، افزایش صادرات کشور، محدودیت واردات از کشورهای خارج (جز در مورد کالاهای سرمایه ای و ضروری)، نظارت کامل در معاملات ارزی کشور، تجهیز پس اندازهای توده مردم و استفاده از آنها در بالا بردن تولیدات کشور و انجام فعالیتهای اساسی و زیربنائی اقتصادی ضروری است.